

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 334
van **ELS ROBEYNS**
datum: 18 februari 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Gezinszorg - Urencontingent

In opvolging van mijn eerdere schriftelijke vragen over de urencontingenten gezinszorg, zou ik graag een geactualiseerd antwoord krijgen op de volgende vragen.

1. Welke concrete initiatieven werden in 2019 genomen om het aanbod aan voorzieningen gezinszorg af te stemmen op de toegenomen/gewijzigde vraag?
2. Hoe vertaalden deze initiatieven zich in 2019 in uitbreiding van het totale urencontingent?
3. In welke financiële middelen werd in 2019 voorzien voor gezinszorg? Graag hierbij een opdeling per provincie en per initiatiefnemer (openbaar/privé).
4. Welke verhouding tussen openbare en private initiatieven werd bij de uitbreiding van het totale urencontingent tijdens het jaar 2019 gehanteerd? Hoe liggen deze verhoudingen per provincie?
5. Welke criteria werden in 2019 gehanteerd bij de verdeling van bijkomende uren tussen openbare en private initiatieven?
6. Zorgt het huidige contingent gesubsidieerde uren gezinszorg voor een homogene verdeling over Vlaanderen? Zo neen, zijn er nog witte vlekken en welke acties worden ondernomen om deze weg te werken?

ANTWOORD

op vraag nr. 334 van 18 februari 2020

van **ELS ROBEYNS**

1. Om een antwoord te bieden op de toegenomen vraag naar gezinszorg, waren er in 2019 extra middelen voor gezinszorg beschikbaar. In 2019 was er een extra budget van 14.410.000 euro.

Om zorg op maat te kunnen bieden, werd in de regelgeving, bijlage I bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers (BVR van 24/07/2009), de mogelijkheid geboden om uren gezinszorg om te zetten in vte aanvullende thuiszorg en omgekeerd (reconversie).

2. Met de beschikbare extra middelen voor gezinszorg werd ongeveer een groei van het urencontingent gezinszorg van 2,33% gerealiseerd (411.542 extra uren). Daarnaast werd in het kader van de reconversie 35.027 uren gezinszorg omgezet naar 28,08 vte aanvullende thuiszorg en 3 vte aanvullende thuiszorg naar 3.736 uren gezinszorg.
3. In 2019 was er 591.243.924 euro beschikbaar voor gezinszorg. Op basis van het toegewezen urencontingent gezinszorg kan er een schatting gemaakt worden van de beschikbare middelen voor de openbare en private sector. In 2019 werd er 16,57% van het urencontingent aan de openbare sector toegewezen en 83,43% aan de private sector. Als we deze verhoudingen toepassen op het beschikbare krediet, is ongeveer 97.969.118,21 euro voor de openbare en 493.274.805,79 euro voor de private sector.

In onderstaande tabel staat een schatting van de verdeling van het budget van gezinszorg over de provincies op basis van de urencontingenten die op niveau van een regionale stad, zoals gedefinieerd in het Zorgregiodecreet van 23 mei 2003, in 2019 aan de erkende diensten werden toegekend. De urencontingenten op niveau van een regionale stad werden geaggregeerd tot op het niveau van een provincie:

Geografisch gebied	Uren	% Uren	Budget (euro)
Provincie Antwerpen	4.855.741	26,88	158.926.366,77
Provincie Limburg	2.406.419	13,32	78.753.690,68
Provincie Oost-Vlaanderen	4.079.257	22,58	133.502.878,04
Provincie Vlaams-Brabant	2.731.022	15,12	89.396.081,31
Provincie West-Vlaanderen	3.830.033	21,21	125.402.836,28
Tweetalig gebied Brussel-hoofdstad	160.260	0,89	5.262.070,92
Totaal	18.062.732	100	591.243.924,00

4. Sinds 2019 worden de verdelingsprincipes van de extra uren gezinszorg vastgelegd in de regelgeving (BVR van 24/07/2009 en het ministerieel besluit van 4 februari 2019 houdende de vastlegging voor de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg van de voorwaarden voor de toekenning van een subsidiabel urencontingent gezinszorg, vermeld in artikel 8 en 9/1, en van de ontvankelijkheidscriteria voor de aanvraag van extra uren gezinszorg, vermeld in artikel 9, van bijlage I bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers (MB van 4/02/2019)).

In de nieuwe regelgeving wordt er, in tegenstelling tot de voorgaande jaren, geen onderscheid meer gemaakt tussen de openbare en de private sector bij de verdeling van de extra uren gezinszorg. Elke dienst heeft op basis van dezelfde objectieve criteria toegang tot het contingent van extra uren gezinszorg.

5. Zoals in vraag 4 vermeld, werden de verdelingsprincipes van de extra uren gezinszorg in het BVR van 24/07/2009 en het MB van 4/02/2019 vastgelegd.

Het procentueel aandeel van de extra te subsidiëren uren gezinszorg, dat kon toegekend worden aan nieuwe initiatieven gezinszorg, mocht niet meer bedragen dan de procentuele ruimte in de programmatie van 2017. Deze ruimte bedroeg 30,28%. Er konden dus maximaal 124.614,92 uren ($30,28\% \times 411.542$ uren) aan nieuwe initiatieven toegekend worden.

Aan een nieuwe dienst wordt in het eerste werkjaar van zijn erkenning een urencontingent van 15.390 uren gezinszorg toegekend. Op deze manier hebben we de drie aanvragen voor een dienst gezinszorg kunnen erkennen voor een totaal van 46.170 uren gezinszorg.

Het urencontingent gezinszorg van een al erkende dienst werd verlaagd, als de dienst in 2016 en 2017 minder dan 80% van zijn urencontingent gezinszorg had gerealiseerd. Zijn urencontingent gezinszorg werd verminderd tot de hoogste procentuele realisatie in die twee jaren verhoogd met 3%. Er was één dienst die zowel in 2016 als in 2017 zijn urencontingent voor minder dan 80% had gerealiseerd. Deze dienst behield het minimum urencontingent gezinszorg van 15.390 uren.

Via een webformulier op de website van Zorg en Gezondheid kon een erkende dienst een aanvraag doen voor extra uren gezinszorg per regionale stad.

Er waren twee criteria die de ontvankelijkheid van de aanvraag van extra uren bepaalden. Er werd rekening gehouden met de realisatie van het urencontingent gezinszorg van de erkende dienst en de mate waarin de dienst zijn werking richt naar doelgroepen.

Wat het criterium van de realisatie van het urencontingent gezinszorg betreft, moest de gemiddelde invulling van het urencontingent gezinszorg in de periode 2015 t.e.m. 2017 minstens 90% bedragen. Alle diensten, die een aanvraag gedaan hadden voor extra uren, voldeden aan dit ontvankelijkheidscriterium.

Het criterium van de kwetsbare doelgroepen werd per dienst vastgesteld aan de hand van de volgende parameters:

- minstens 30% van de gebruikers had een BEL-score van 35 punten of hoger;
- de gebruikersbijdrage gezinszorg was bij minstens 12% van de gebruikers maximaal 4,5 euro;
- minstens 2% van de gesubsidieerde gepresteerde uren bij cliënten waren onregelmatige prestaties;

- minstens 12,5% van de gebruikers hadden de volgende redenen voor opstart hulp:
 - o Personen met een beperking
 - o Psychisch probleem
 - o Sociaal probleem
 - o Dementie
 - o Palliatieve zorg
 - o Kraamzorg

Om in aanmerking te komen voor extra uren moest de erkende dienst aan één van de vier criteria voldoen. Alle diensten, die een aanvraag voor extra uren hadden gedaan, voldeden ook aan minstens één criterium m.b.t. de doelgroepen.

Een aanvraag voor extra uren gezinszorg was pas ontvankelijk als de dienst zowel aan het criterium van de realisatie van het urencontingent als van de doelgroepen voldeed. Daarnaast moest de erkende dienst aan alle geldende erkennings- en kwaliteitscriteria voldoen en minstens 1539 uren presteren in de regionale stad waarvoor de dienst extra uren gezinszorg vroeg. Een nieuw initiatief voor gezinszorg dat in 2018 was erkend, ontving geen extra uren gezinszorg.

De extra uren gezinszorg werden aan de erkende diensten toegekend rekening houdend met een evenredige beschikbaarheid van uren in relatie tot de behoeften die vastgesteld werden per regionale stad. De extra uren gezinszorg werden verdeeld over de regionale steden in verhouding tot de invulling van de programmacijfers voor gezinszorg in die regionale steden. De effectieve gepresteerde uren van 2017, incl. uren dagverzorging, van de erkende diensten werden afgezet tegenover de programmacijfers gezinszorg van 2017.

Per regionale stad werden de extra uren verdeeld over de erkende diensten die een ontvankelijke aanvraag hadden gedaan voor extra uren gezinszorg in die regionale stad. 50% van de extra uren werd gelijk verdeeld over de betrokken diensten en 50% van de extra uren werd in verhouding tot de effectief gepresteerde uren van de betrokken diensten in die regionale stad verdeeld. De effectief gepresteerde uren gezinszorg bevatten ook de uren dagverzorging.

Extra uren gezinszorg voor een bepaalde regionale stad die niet aan de betrokken diensten konden toegewezen worden omdat er meer uren beschikbaar waren dan aangevraagd, werden overgedragen naar de regionale stad met de laagste invulling van de programmatie waar er nog aanvragen waren die niet volledig gehonoreerd waren. Dit was het geval voor de extra uren van het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad. Er waren 27.701 uren meer beschikbaar dan aangevraagd. Deze resterende uren werden overgedragen naar de regionale stad met de laagste invulling van de programmatie, regionale stad Brussel (invullingsgraad programmatie = 44,97%).

Het resultaat van deze oefening was:

Regionale stad	Extra uren gezinszorg	Aantal diensten
Aalst	20.059	7
Antwerpen	51.298	16
Brugge	22.105	4
Brussel	87.366	9
Genk	11.436	10
Gent	32.701	7
Hasselt	22.142	13

Kortrijk	11.729	9
Leuven	13.628	9
Mechelen	28.243	12
Oostende	18.853	5
Roeselare	4.969	7
Sint-Niklaas	17.684	7
Turnhout	10.596	8
Tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad	12.563	3
Totaal	365.372	

6. In een aantal regio's is de programmatie nog steeds lager ingevuld dan in andere regio's (o.a. het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad, regionale stad Brussel, Antwerpen...). Bij de verdeling van de extra uren gezinszorg wordt al rekening gehouden met de lagere invulling van de programmatie in bepaalde regio's. Het is niet alleen een kwestie van voldoende uren gezinszorg ter beschikking te hebben, maar er is ook nood aan voldoende gekwalificeerd personeel om deze uren te presteren.

We blijven inzetten op werkbaar werk in de zorgsector. De actieplannen 'Werk maken van werk in de zorgsector' worden verder uitgevoerd. De verzorgenden worden hierin zeker meegenomen. Ook in de campagne 'Ik ga ervoor' krijgen de diensten voor gezinszorg steeds aandacht. Ook de diensten voor gezinszorg worden hier actief bij betrokken. Ook wordt in het actieplan aandacht besteed aan de opleiding tot verzorgende/zorgkundige.

Een mooi initiatief van de VDAB, samen met de diensten voor gezinszorg, is de ontwikkeling van een modulair traject met deelkwalificaties zodat alle cursisten die starten aan een opleiding verzorgende/zorgkundige met een contract van de VDAB na elke module in opbouw een deelkwalificatie kunnen halen als huishoudhulp, logistiek assistent en verzorgende/zorgkundige. Hierdoor worden alle kandidaten gestimuleerd om zich zo ver mogelijk bij te scholen, maar blijven zij niet met lege handen achter als ze de opleiding vroegtijdig verlaten. Dit is verankerd in het besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de VDAB-opleiding tot verzorgende en zorgkundige dat gepubliceerd is in het Belgische Staatsblad op 17/09/2019.